

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Instruks 12

Bio-ordningen varieret planteproduktion

**Instruks for gennemførelse af kontrolbesøg hos
ansøgere med varieret planteproduktion 2026**

Juni 2026, version 1

Dokumentinfo:

Dokumenttype:	Instruks, kontrolinstruks
Klassifikation:	Arbejdsbrug
Dataejer:	VIMOE
Forfattere:	CASTHR
Godkender(e):	KAKJ
Ikrafttrædelsesdato:	22-05-2026
Dato for næste revision:	01-03-2027

Revisionshistorik:

Dato	Noter	Forfatter(e)	Godkendelse
01-04-2026	Instruks i høring ved ordningsgrupper	CASTHR	KAKJ
20-05-2026	Instruks til godkendelse ved Team Kontrol og Support	CASTHR	KAKJ
22-05-2026	Instruks godkendt ved Team Kontrol og Support	CASTHR	KAKJ

Redaktion: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Tekst: Enhed Kontrolkoordinering, Team Kontrolkoordinering og support

Foto: Christel Ingemann Nielsen

ISBN: 97887-85311-57-3

Sagsnummer workzone: 26-13-000004

Indholdsfortegnelse

1. Nyt siden 2025	4
2. Indledning.....	4
3. Kontrol af ordningen	4
4. Mangler i ansøgningen.....	4
4.1 Rådighed.....	4
4.2 Svig og omgåelse.....	4
4.3 Mindste areal for marker.....	4
5. Ikke-tilskudsberettigede arealer	5
6. Tilskudsberettiget areal	5
7. Plantedække	5
7.1 Anden afgrøde end anmeldt	5
Anden tilskudsberettiget afgrøde	6
Arealer uden tilskudsberettiget afgrøde	6
Forager	6
7.3 Der må ikke være solceller på arealer med varieret planteproduktion.....	7
8. Sammenhæng til andre ordninger.....	7
9. Retsgrundlag	7
9.1 EU-regler	7
9.2 Danske regler	8
Bilag 1 –Tilskudsberettigede afgrøder	9

1. Nyt siden 2025

Der er ingen ændringer til ordningen i 2026.

2. Indledning

Kontrolårsage

Fra 2023 er en del af landbrugsstøtten øremærket bio-ordninger, der gavner klima, miljø og biodiversitet på landbrugsarealer. Varieret planteproduktion er en etårig bio-ordning, hvis formål er at øge variationen af afgrøder i Danmark.

Tilskud til varieret planteproduktion kan gives til ansøgere, som på bedriftens omdriftsareal anvender øget afgrødediversificering og dyrker udvalgte omdriftsafgrøder. Dette er primært afgrøder, der kan indgå i human konsum, og proteinafgrøder.

For at få tilskud til varieret planteproduktion skal ansøger blandt andet dyrke mindst to, tre eller fire afgrødekategorier på sine omdriftsarealer. På bedrifter med omdriftsarealer på 20 ha og derover, er der også forpligtelser om, hvor meget den største afgrødekategori eller de to største afgrødekategorier må udgøre af det samlede omdriftsareal. Dette er ikke en udtømmende liste over forpligtelserne. Du kan læse mere om kravene til afgrøder på bedriften i [Vejledning om tilskud til varieret planteproduktion 2026](#).

Arealer, hvortil der ansøges om varieret planteproduktion, skal være indberettet og udsået med en afgrødekode som fremgår af Bilag 1.

3. Kontrol af ordningen

De tilskudsberettede afgrøder kontrolleres som udgangspunkt ved satellitbaseret kontrol i forbindelse med arealanvendelsen. Men der er nogle tilskudsberettigede afgrøder, som vi ikke kan kontrollere med satellitbaseret kontrol. Disse skal kontrolleres ved fysisk besigtigelse. Er markerne udtaget til kvalitetsvurderingskontrol, vil de også fremgå af dit kontrolgrundlag med kontrolårsag 4. Du kan læse mere om hvordan, at du skal udføre kvalitetsvurderings kontrol i instruks 16.

4. Mangler i ansøgningen

4.1 Rådighed

Som udgangspunkt bliver rådighed kontrolleret administrativt. Du skal kontrollere for rådighed, hvis det fremgår af kontrolgrundlaget, eller hvis der opstår tvivl om rådigheden i forbindelse med kontrollen. Se Instruks 2 kapitel 7.

4.2 Svig og omgåelse

I forbindelse med kontrolbesøg kan du støde på ting, der tyder på, at en ansøger bevidst forsøger at få udbetalt tilskud, ansøger ikke er berettiget til.

Det er vigtigt at registrere mistanke om svig, så der kan følges op på mistanken ved en særskilt undersøgelse. Læs mere om svig og omgåelse i Instruks 2 kapitel 8.

Du må ikke oplyse ansøger om, at der er mistanke om svig.

4.3 Mindste areal for marker

Der kan søges varieret planteproduktion til arealer, der udgør mindst 0,01 ha pr mark.

Der skal samlet søges varieret planteproduktion til mindst 0,3 ha.

Se nærmere vedrørende kontrol af mindste arealer i Instruks 2 kapitel 5.

5. Ikke-tilskudsberettigede arealer

Der er en række elementer og arealer, der ikke lever op til definitionerne af tilskudsberettigede arealer. De er derved ikke berettigede til grundbetaling eller bio-ordninger.

Konstaterer du følgende, kan der være tale om ikke-tilskudsberettigede arealer afhængigt af de nærmere omstændigheder:

- Menneskeskabte konstruktioner
- Arealer anvendt til anden aktivitet end landbrug, herunder opbevaring
- Ikke-tilskudsberettigede afgrøder og manglende plantedække
- Arealer under vand eller med vandforekomster
- Træer og skov
- Naturarealer uden landbrugsaktivitet
- Eksproprierede arealer

Listen er ikke udtømmende, og der kan være undtagelser. Læs mere i Instruks 2 kapitel 3 for en uddybende beskrivelse samt om kontrol af ikke-tilskudsberettigede arealer.

6. Tilskudsberettiget areal

Det er en betingelse for at få udbetalt tilskud til varieret planteproduktion, at arealet er berettiget til og der søges udbetaling til grundbetaling. Hvis du på arealer, hvortil der er søgt varieret planteproduktion, konstaterer, at betingelserne i grundbetalingsordningen ikke er overholdt, skal du vælge de observationer, som er beskrevet under grundbetalingsordningen i Instruks 3.

Det er ikke muligt at søge tilskud til varieret planteproduktion på følgende type af arealer: arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, 3 meters bræmmer, GLM søer og fortidsminder, markkrat, arealer under GLM 10, 25 m beskyttelseszoner ved vandboringer og grundbetalingsfradrag. Overlapper den indtegnede mark med nogle af disse arealer, bliver de automatisk fratrukket det ansøgte areal i FS.

Bemærk, at der gerne må være småbiotoper under grundbetalingsordningen på arealer, som der søges om tilskud til varieret planteproduktion til. Læs mere om småbiotoper under grundbetaling i Instruks 2 afsnit 2.1.

7. Plantedække

Det er et krav, at der er en tilskudsberettiget afgrøde på arealerne i perioden fra den 15. maj til den 25. juli. Det er dog ikke et krav, at ansøger har den tilskudsberettigede afgrøde på arealet i hele perioden. Det vil sige, at ansøger gerne må høste sine afgrøder før den 25. juli og gerne må tilså sine arealer efter den 15. maj.

7.1 Anden afgrøde end anmeldt

Konstaterer du ved kontrolbesøget, at der er etableret en anden tilskudsberettiget afgrøde (se Bilag 1), end den der er indberettet i FS, skal du ændre afgrødekode på arealet. Hvis det samme gør sig gældende for et delareal, skal du opdele marken og ændre afgrødekoden på arealer ned til 0,01 ha.

Anden tilskudsberettiget afgrøde

Hvis den konstaterede afgrødekodetilhører samme afgrødekategori som den ansøgte afgrøde, vil der ikke blive dannet en høring, og du vil ikke skulle foretage dig mere. Du kan se i bilag 1 hvilke afgrødekategorier de forskellige afgrøder tilhører.

Hvis den konstaterede afgrødekodetilhører en anden afgrødekategori end den ansøgte afgrøde, vil der komme en høring på varieret planteproduktion på marken.

Fx: Du er på kontrol af en mark indberettet til varieret planteproduktion med afgrødekodet 510. På kontrollen konstaterer du, at der er hestebønner på marken (afgrødekodet 31) og ændre afgrødekoden på marken i IMK. Begge afgrøder er berettiget til varieret planteproduktion. Da de tilhører forskellige afgrødekategorier, vil der automatisk blive dannet en høring på opgaven.

Arealer uden tilskudsberettiget afgrøde

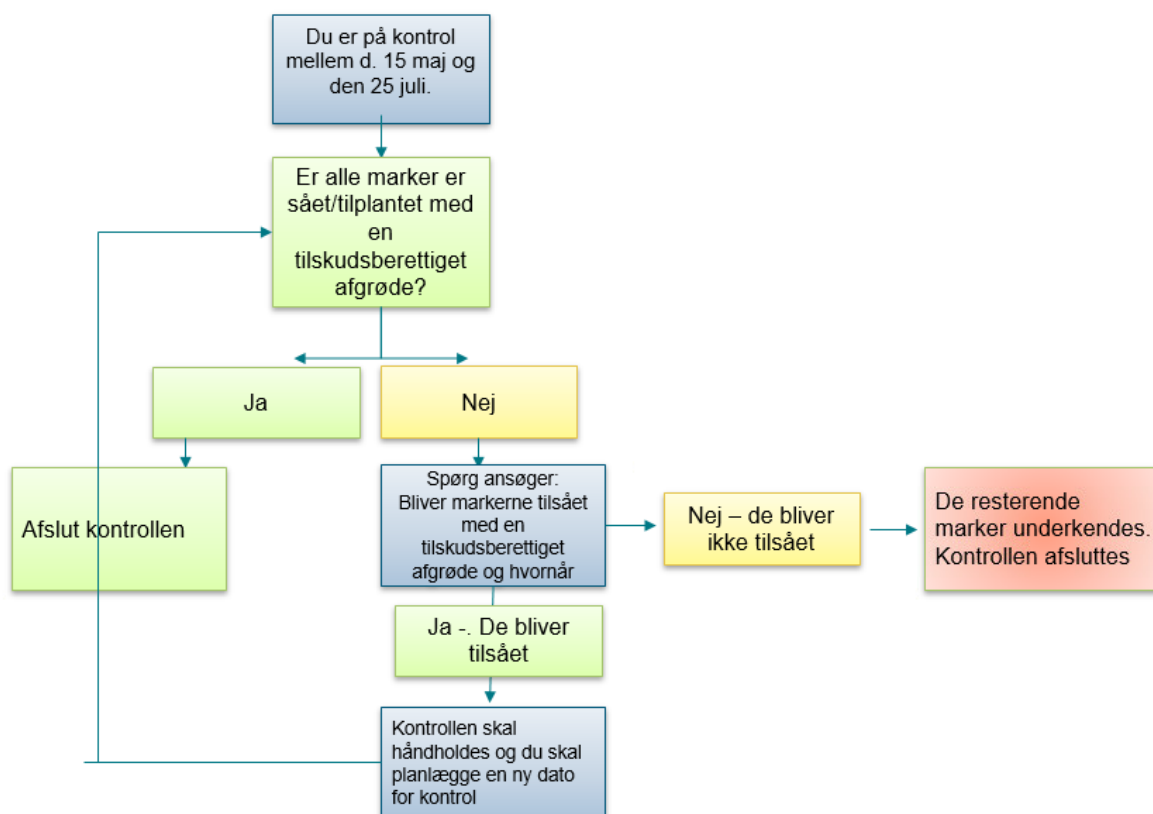
Hvis du ved kontrolbesøget inden den 25. juli konstaterer, at en eller flere marker ansøgt til varieret planteproduktion ikke er eller har været tilsået/tilplantet med en tilskudsberettiget afgrøde, skal du spørge om ansøger har påtænkt sig at etablere en tilskudsberettiget afgrøde på markerne. Hvis ansøger bekræfter at de har påtænkt at etablere en tilskudsberettiget afgrøde, kan du ikke afslutte kontrolbesøget, og du skal gennemføre en kontrol senere i kontrolperioden, dog inden den 25. juli. Se Figur 12.1

Hvis ansøger fortæller at ansøger ikke påtænker at etablere en tilskudsberettiget afgrøde skal du:

1) Vælge følgende observation i IMK:

- Ikke tilskudsberettiget afgrøde (21.1.1)

2) Ændre afgrødekodet til den konstaterede afgrøde

Figur 12.1: Kontrol af varieret planteproduktion mellem den 15. maj og den 25. juli.

Forager

Hvor det er almindelig praksis at dyrke afgrøden med en forager, og hvor forageren har en bredde svarende til almindelig dyrkningspraksis, skal du godkende forageren.

Hvor forageren er tydeligt bredere end det, der er almindelig praksis for dyrkning af afgrøden, skal du oprette følgende observation i IMK, på det areal der går udover, hvad der er almindelig praksis for en forager og ændre afgrødekode:

- Ikke tilskudsberettiget afgrøde (21.1.1)

7.3 Der må ikke være solceller på arealer med varieret planteproduktion

Landbrugsarealer med solceller kan ikke opnå tilskud til varieret planteproduktion. Det gælder også for arealer, hvor der etableres solceller i løbet af kalenderåret, hvor der er søgt tilskud til varieret planteproduktion. Der kan heller ikke opnås tilskud på arealer mellem solcellerne.

Hvis du på kontrollen konstaterer, at der etableres eller er solceller på en mark med varieret planteproduktion, skal du oprette følgende observation i IMK på arealet med solcellerne:

- Solceller på arealet er ikke foreneligt med ansøgt ordning (3.1.15)

Hvis solcellerne er etableret i indeværende år eller er under etablering ved kontrollen skal du underkende dem med følgende observation i IMK:

- Ikke tilskudsberettiget afgrøde (21.1.1)

8. Sammenhæng til andre ordninger

Tilskud til varieret planteproduktion skal kombineres med grundbetaling.

Følgende ordninger kan kombineres med varieret planteproduktion:

Grundbetaling
Økologisk arealstøtte
Målrettet kvælstofregulering
Tilskud til arealer med stivelseskartofler

Kontrollen af kombinationer foregår administrativt og er ikke en del af kontrolbesøget.

9. Retsgrundlag

Reglerne af betydning for tilskud til varieret planteproduktion findes i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

9.1 EU-regler

- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 (CAP-planforordning)
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013 (Den horisontale forordning)
- Kommissionens Delegerede Forordning (EU) 2022/1172 af 4. maj 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem i den fælles landbrugspolitik og anvendelse og beregning af administrative sanktioner i forbindelse med konditionalitet

- Kommissionens Gennemførelsesforordning (EU) 2022/1173 af 31. maj 2022 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede system for forvaltning og kontrol under den fælles landbrugspolitik
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2024/1468 af 14. maj 2024 om ændring af forordning (EU) 2021/2115 og (EU) 2021/2116 for så vidt angår normer for god landbrugs- og miljømæssig stand, ordninger for klimaet, miljøet og dyrevelfærd, ændringer af strategiske planer under den fælles landbrugspolitik, revision af strategiske planer under den fælles landbrugspolitik og fritagelser fra kontrol og sanktioner

9.2 Danske regler

- Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1381 af 17. november 2025 om tilskud til bio-ordninger for 2026
- Bekendtgørelse nr. 1454 af 1. december 2025 om konditionalitet og social konditionalitet for 2026
- Bekendtgørelse nr. 1341 af 21. november 2025 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv
- Bekendtgørelse nr. 1363 af 25. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2026
- Bekendtgørelse nr. 1188 af 3. oktober 2025 om kundgørelse af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø og Naturstyrelsens kort

Bilag 1 – Tilskudsberettigede afgrøder

Table 12.2: Afgrødekode, -navn og -kategori for afgrøder som er tilskudsberettigede til varieret planteproduktion.

Afgrødekode	Afgrødenavn	Afgrødekategori
24	Solsikke	Solsikke
25	Sojabønner	Soja
26	Linser	Linse
27	Kikærter	Kikært
30	Ærter	Ært
31	Hestebønner	Hestebønne
32	Lupin	Lupin
40	Oliehør	Hør
41	Spindhør	Hør
42	Hamp	Hamp
52	Quinoa	Quinoa
53	Boghvede	Boghvede
122	Kommenfrø	Kommen
123	Valmuefrø	Valmue
124	Spinatfrø	Spinat
125	Bederoefrø	Beder
149	Kartofler, lægge- (certificerede)	Kartoffel
150	Kartofler, lægge- (egen opformering)	Kartoffel
151	Kartofler, stivelses-	Kartoffel
152	Kartofler, spise- (pakkeri, vejsalg)	Kartoffel
154	Kartofler, spise- (proces, skrællet kogte)	Kartoffel
155	Kartofler, pulver/granules-	Kartoffel
156	Kartofler, friteret/chips/pommes frites	Kartoffel
157	Kartofler, spise- tidligt høstede med efterafgrøder	Kartoffel
160	Sukkerroer til fabrik	Beder
161	Cikorierødder	Cikorie
180	Gul sennep	Sennep
215	Ærtehelsød	Ært
280	Fodersukkerroer	Beder
281	Kålroer	Kål
282	Fodermarvkål	Kål
283	Fodergulerødder	Gulerod
400	Asieagurker	Agurk
402	Bladselleri	Selleri
403	Blomkål	Kål

404	Broccoli	Kål
405	Courgette, squash	Mandelgræskar
406	Grønkål	Kål
407	Gulerod	Gulerod
408	Hvidkål	Kål
409	Kinakål	Ager-kål
410	Knoldselleri	Selleri
411	Løg	Løg
412	Pastinak	Pastinak
413	Rodpersille	Persille
415	Porre	Løg
416	Rosenkål	Kål
417	Rødbede	Beder
418	Rødkål	Kål
420	Salat (friland)	Salat
421	Savoykål	Kål
422	Spinat	Spinat
424	Ærter, konsum	Ært
426	Bønner	Bønne
427	Babyleaves	Salat
428	Spidskål	Kål
429	Jordskokker, konsum	Solsikke
430	Bladpersille	Persille
431	Purløg	Løg
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)	Grøntsager og krydderurter
434	Grøntsager, andre (friland)	Grøntsager og krydderurter
450	Grøntsager, blandinger	Grøntsager og krydderurter
510	Melon	Melon
513	Jordbær	Jordbær
540	Tomater	Tomat
541	Agurker	Agurk
542	Salat (drivhus)	Salat
543	Grøntsager, andre (drivhus)	Grøntsager og krydderurter
551	Moskusgræskar	Moskusgræskar
552	Mandelgræskar	Mandelgræskar
553	Centnergræskar	Centnergræskar
650	Chrysanthemum Garland, frø	chrysanthemum
651	Dildfrø	Dild
652	Kinesisk kålfrø	Ager-kål
653	Karsefrø	Karse

654	Rucolafrø	Rucola
655	Radisefrø (inklusive olieræddikefrø)	Radise
656	Bladbedefrø, rødbedefrø	Beder
657	Grønkålførø	Kål
658	Gulerodsførø	Gulerod
659	Kålførø (hvid- og rødkål)	Kål
660	Persillefrø	Persille
661	Kørvelfrø	Kørvel
662	Majroefrø	Ager-kål
663	Pastinakfrø	Pastinak
664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø	Skorzonerrod
665	Havrerodfrø	Havrerod
666	Purløgsfrø	Løg
667	Timianfrø	Timian